

ЩОДЕННИК АННИ ФРАНК: СУМІШ ФАЛЬСИФІКАЦІЙ ТА ОПИСАНЬ ЖІНОЧИХ ГЕНІТАЛІЙ

«Щоденник Анни Франк» вперше був виданий в 1947 році в Нідерландах і моментально став бестселером. Він перекладений багатьма мовами світу, безліч разів перевидавався і продавався публіці як справжній - власноруч написаний єврейською дівчинкою з Амстердама. За мотивами щоденника ставилися спектаклі, балети, його екранізували в Голівуді – цей фільм мав колосальний успіх. Щоденник Анни Франк є офіційним міжнародним культурним надбанням - він включений до списку спадщини ЮНЕСКО "Пам'ять світу", також у 2009 році на порталі Operoll.com він потрапив до ТОП-10 списку книжок, "які надихають читачів". В 2003 році щоденник видавався в Україні і тепер "надихає" українців.

Однак в жанрі мемуарів та щоденників відомо чимало літературних містифікацій, які видавалися за справжні спогади або життєписи різних відомих людей – достатньо згадати «мемуари Хесса», «щоденники Мюллера» або різні версії скандально відомих «Застільних бесід Гітлера». Але одне з найбільш sensationних викриттів пов'язане з книгою «Щоденник Анни Франк».

Передісторія. Чому родина Франк не виїхала з Нідерландів

У 1925 році батьки Анни, Отто Франк і Едіт Холландер одружилися і оселилися у Франкфурті, Німеччина. Анна народилася в 1929 році. Батько Анни був успішним бізнесменом, а мати Анни була дочкою промисловця.

У 1934 році Отто із сім'єю перебралася в Амстердам, де він купив фірму **Opekta**, основною продукцією котрої був гелеутворюючий агент **пектин**, що є рослинним замінником желатину і використовується в домашньому господарстві при виготовленні желе та джемів, а також з метою дотримання кашруту.

У травні 1940 року, після того як німці окупували Амстердам, Отто залишився в цьому місті, в той час як його мати і брат переїхали до Швейцарії. Отто залишився в

Амстердамі через те що його фірма робила вдалий бізнес з німецьким **Вермахтом** - з 1939 по 1944 рік **Оpekта** продавала пектин для німецької армії. Пектин використовувався як харчовий консервант, протиінфекційний бальзам для ран, колоїдний кровозамінник та загусник, що значно збільшує строк зберігання донорської крові. Пектин також застосовувався як емульгатор для нафти та згущеного бензину для запалюючих бомб. Забезпечуючи **Вермахт**, Отто Франк перетворився в очах голландців на нацистського посіпаку.

Вид на сховище з боку 50-и квартирному будинку

6 липня 1942 Отто Франк перевіз свою сім'ю до «таємного сховища» (так називала його Анна Франк: «het achterhuis» - буквально: «задній дім», часто перекладається як «секретна прибудова», «сховище»). Це був триповерховий флігель із великим скляним таунхаусом, розташований перед великим п'ятдесятиквартирним будинком майже в центральній частині Амстердаму на каналі Принсенграхт. Крім заможної сім'ї Франк в цьому комфортному і просторому сховищі також ховалися інші євреї (всього - вісім, а ще домашні тварини).

Дехто називає ці приміщення коморою, але ось так їх описує дівчинка:

"А за правими дверима розташовується задня частина будинку, яка і служить тепер нашим притулком. Ніхто б не подумав, що за простій сірими дверцятами стільки кімнат. Минаєш маленьку сходишку, і ось ти всередині. Праворуч від входу круті сходи нагору, ліворуч маленький коридорчик і кімната подружжя Франк. Кімнатка поруч - спальня і кабінет двох молодих панянок Франк.

Праворуч від сходів кімнатка з умивальником і окремим туалетом, з другим виходом в нашу з Марго спальню. А якщо піднімешся сходами, то здивуєшся ще більше, побачивши великий і світлий зал. Це колишня лабораторія, тому там є плита, раковина і робочий столик. Тепер вона буде служити спальнею подружжя ван Даан, і так само спільною вітальнею і їдальнею. Крихітна прохідна комірчина надійде в розпорядження Петера ван Даана. Крім того, є горіще і мансарда, як і в передній частині будинку. Ось я й закінчила опис нашого чудового притулку!"

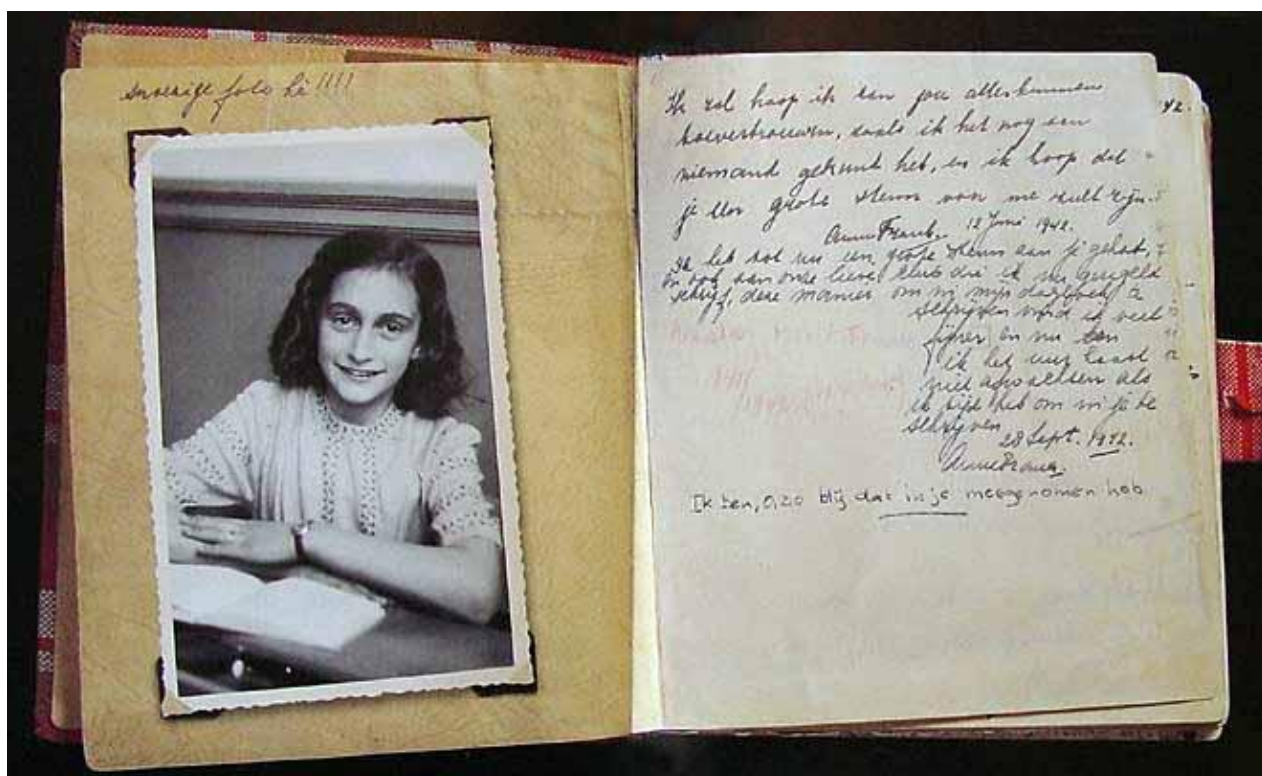
Укриття було частиною офісних приміщень фірми **Оpekта**, і поки Отто Франк переховувався, він продовжував вести свій бізнес з цієї будівлі, спускаючись вниз по сходах до себе в кабінет у нічний час і у вихідні. Анна та інші також спускалися в офіс Отто і слухали радіопередачі з Англії.

У 1944 році німецька влада окупованої Голландії дізналася про шахрайства Отто Франка при виконанні великих і дуже вигідних контрактів із **Вермахтом**. Німецька поліція вчинила наліт на його квартиру на горищі, і вісім євреїв в серпні відправили до транзитного табору **Вестерборк**, адже Німеччина в той момент вкрай потребувала робочої сили.

Пізніше Анна Франк потрапила в табір **Аушвіц-Біркенау**, потім її разом з іншими в'язнями евакуювали до табору **Берген-Бельзен**, де вона у віці 14 років померла від тифу вже після звільнення табору англієцями (епідемія тифу спалахнула в таборі через нестачу інсектициду «**Циклон Б**»). Її батько, Отто, захворів в **Аушвіці**, але був вилікуваний у табірному шпиталі. Близьче до кінця війни німці евакуювали його в **Маутгаузен**, де його й звільнили.

Наприкінці війни Отто Франк повернувся в свій амстердамський будинок і розповідав, що нібито знайшов щоденник своєї доньки захованим під кроквами даху будинку-сховища. Насправді щоденник знаходився в однієї з підлеглих Отто Франка, яка обслуговувала його сім'ю: постачала продовольство, одяг і книги з 1942 року до самого арешту Франків у 1944 році, а потім зберігала їх речі. На той час щоденник Анни Франк містив лише **близько 150 фраз** 13-річної дівчинки (**The New York Times, 02.10.1955**).

Записи починаються **12 червня 1942 р.** і ведуться до **5 грудня 1942 р.**, пізніше вони були доповнені особистими листами Анни. Вона також написала декілька автономних історій, фантазій і анекдотів про життя в сховищі. Потім Отто розповідав, що в 1944 році Анна почула по радіо як міністр освіти Нідерландів у вигнанні Герріт Болкштейн закликав вести щоденники, щоб опублікувати їх після війни - саме це, за словами батька Анни, стало причиною того, що в 1944 р. вона переписала свої записи вдруге.

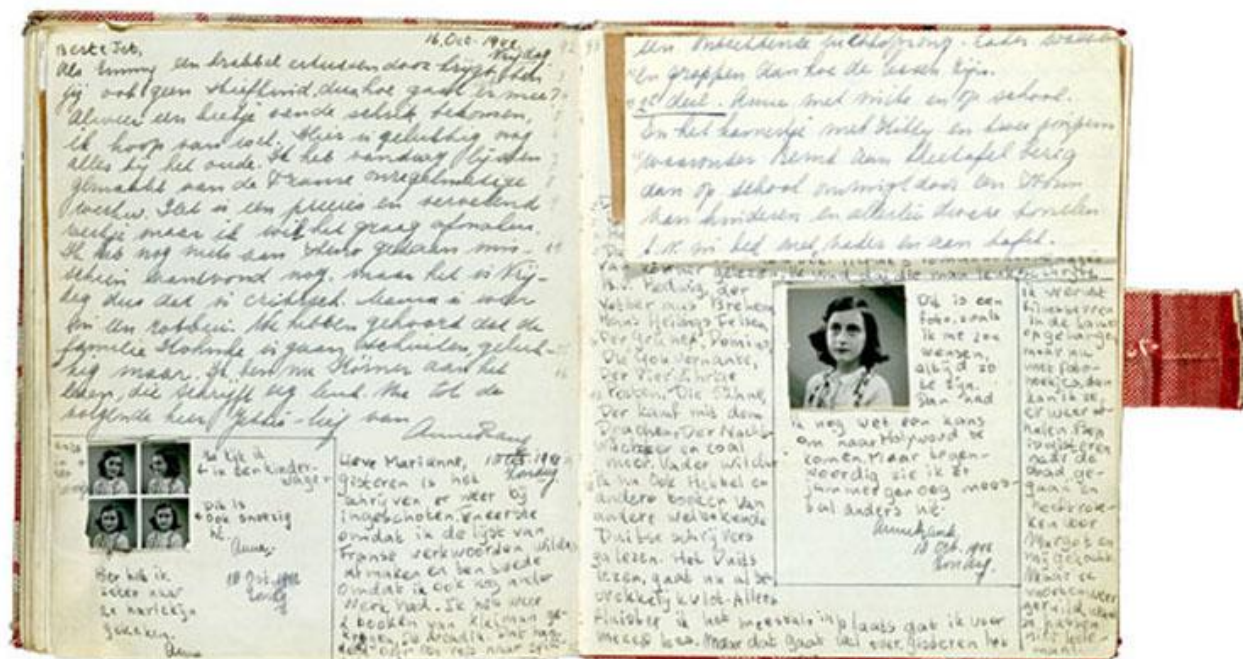
Сумніви щодо достовірності щоденника

Коли підлегла повернула Отто листи і записи Анни, він відредагував їх, опустив матеріали, які вважав нецікавими або соромними, поєднав все у книгу і передав її для рецензії своєму секретареві Ісі Коверн. Іса разом із своїм чоловіком письменником Альбертом Коверном на основі наданих Отто Франком матеріалів створили перший щоденник. Вони внесли свої виправлення, відредагували частини двох різних версій і кілька розповідей, потім поєднали їх в одне оповідання. Втім, згодом деякі видавці піднімали питання, чи використовували Іса і Альберт Коверн оригінальні щоденники, або ж вони взяли тексти із копій, наданих Франком.

Перша версія «Щоденника Анни Франк» була надрукована в 1947 році незначним тиражем - 1500 примірників. У другій редакції щоденника стиль письма Анни і її почерк раптом дозріли. Спочатку в щоденнику були присутні два зразки почерку Анни Франк, які разюче відрізнялися один від одного - спочатку прописом "дорослий" починається **12 червня 1942 року** (схожий на почерк літнього бухгалтера) і "дитячий", який, як не дивно, з'явився чотири місяці по тому - **10 жовтня 1942 року** складався вже з друкованих літер.

Новий автор переставив, а де-ніде об'єднав записи з різними датами. Щоденник, що вийшов з друку, разом з фінальною частиною містив **вже 293 сторінки** тексту, який за стилем відповідав найвищим літературним стандартам, а за змістом показував вражаюче яскраву картину історичних подій. Він сприймається як професійна документалістика, а не як щоденник дитини.

Переклади на німецьку та англійську, зроблені в 1950 році, ще менше нагадували твір молоденької дівчинки.

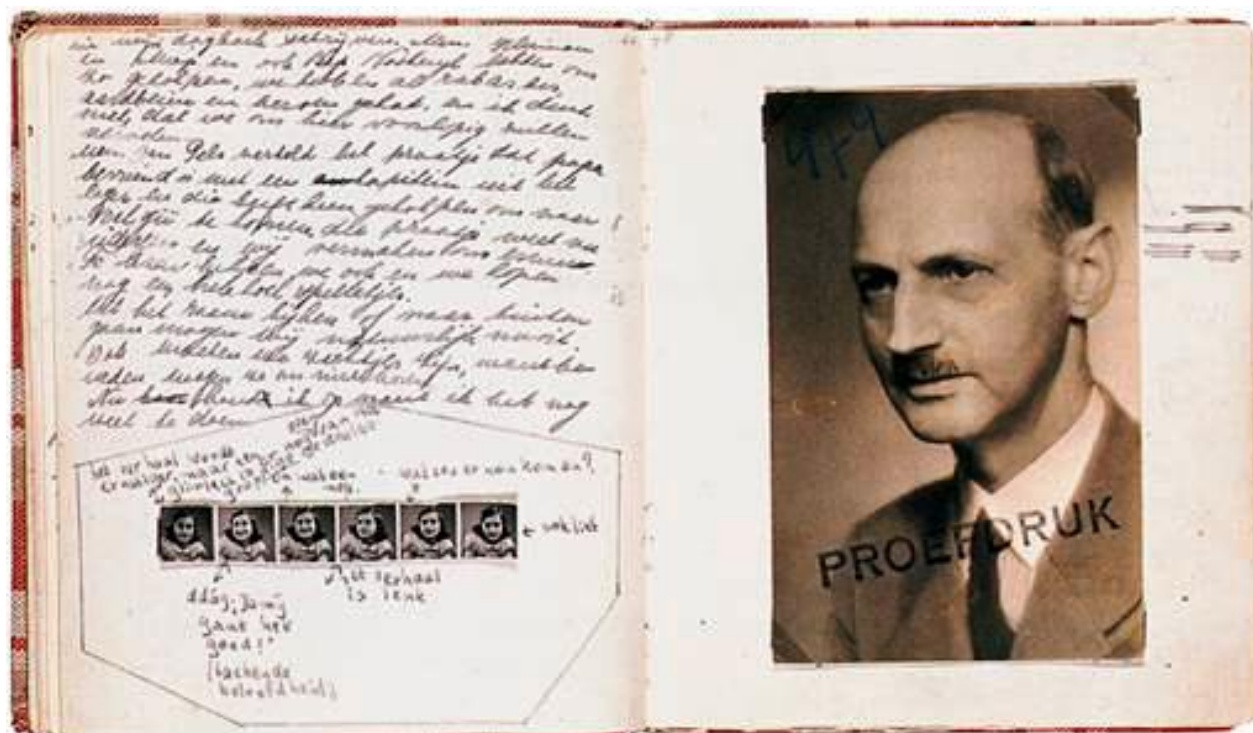

Сторінки щоденника, на кожній з яких присутні різні почерки

У 1956-1958 роках у Європі багато галасу наробив судовий процес за позовом справжнього автора щоденника – відомого письменника і журналіста Мейера Левіна (Meyer Levin) до батька Анни - Отто Франка щодо роялті (прибутку з продажу книги). У результаті Левін відсудив 50.000 доларів як відшкодування «за шахрайство, невиконання грошових зобов'язань і незаконне використання ідей». Предметом позову в цьому процесі були найбільш драматизовані версії «щоденника», зроблені, зокрема, для кіно-, радіо-, теле- і театральних постановок. Левін наполягав на визнанні своїх авторських прав, і його позов був задоволений Нью-Йорським міським судом. Суд встановив, що Отто Франк пообіцяв заплатити Мейєру Левіну не менше 50.000 доларів за використання діалогів, написаних Левіним, і включення їх до щоденника як інтелектуальної праці його дочки. Потім суддя закрив своїм розпорядженням дані у справі на сто років, тобто засекретив матеріали процесу з котрих можна дізнатися які саме фрагменти «Щоденника» написані Мейєром Левіним. Навіть рішення суду, яким підтверджувалась не повна справжність «Щоденника Анни Франк», не набуло широкого розголосу в пресі.

Пізніше стало відомо, що свідком у суді виступала жінка, котра "дитячим почерком" переписувала з машинописних аркушів у зошити те що створював драматург, а Отто Франк лише намагався довести, що гонорар письменнику був виплачений повністю.

Відразу після оголошення рішення суду, щоденники закрили в депозитній скринці в одному з банків Ізраїлю - після чого їх тривалий час не виймали для перегляду, незважаючи на безуспішні спроби дослідників. Отто Франк відмовляв всім зацікавленим особам на прохання перевірити щоденник - незважаючи на зростаючу кількість звинувачень у шахрайстві.

Фотографія батька Анни Франк, вклеєна в її щоденник після запису від 7 листопада 1942. На одній сторінці знову таки присутні два різних почерки.

Перші публічні сумніви щодо справжності щоденника Анни Франк з'явилися у двох статтях, опублікованих у листопаді 1957 року в шведському журналі "Фріа Орд" («Fria Ord» - Вільне Слово) під назвою «Єврейська Психея - дослідження навколо Анни Франк і Мейера Левіна». Їх автором був Харальд Нільсен, датський літературний критик, який стверджував, що щоденник набув остаточного вигляду завдяки Мейеру.

15 квітня 1959 в американському журналі "Іканемік Каунсіл леттер" («Economic Council Letter») вийшла компіляція цих статей. У ній зазначено:

"Історія дає нам безліч прикладів міфів, що мають більш тривале і плідне життя, ніж істина, і які можуть стати більш ефективними, ніж істина.

Ось вже кілька років західний світ знає про одну єврейську дівчинку завдяки підробці під назвою «Щоденник Анни Франк», що претендує на записану особисто нею розповідь. Будь-який проведений літературний аналіз даної книги показав би неможливість написання її підлітком.

Цю точку зору підтверджує рішення міського суду Нью-Йорка, котре заслуговує на увагу, оскільки в ньому постановлено, що батько Анни Франк повинен заплатити добре відомому американському письменникові-єврею Мейеру Левіну 50.000 доларів як гонорар за діалоги, написані тим для "Щоденника Анни Франк". У Швейцарії пан Франк пообіцяв заплатити Мейеру Левіну не менше 50.000 доларів за використання діалогів, написаних Левіним, і включення їх до щоденника як інтелектуальної праці його дочки".

Редакція газети «Федерація» відтворила обкладинку журналу «Лайф інтернешнл» за серпень 1958 р. із зразком почерку Анни Франк і її фотографією, нижче вони розмістили одну сторінку з надрукованого під назвою «Щоденник Анни Франк» рукопису. Було дуже помітно що почерки абсолютно несхожі.

З'ясувалося, що надрукована версія щоденника не відповідає справжній. Докази, зібрані шведським дослідником Дітлібом Фелдерером (Dietlieb Felderer) і доктором Робером Форрісоном (Robert Faurisson) з Франції, показали, що опублікована версія відомого щоденника є літературною містифікацією, хоча деякі

фрагменти щоденника реальні, навіть ті, що описують сцени лесбійського сексу (згодом їх видалили).

У квітні 1977 року Дітліб Фельдерер написав Отто Франку листа з проханням дозволити йому приїхати до Швейцарії з групою експертів, для досліджень оригіналу щоденника. Пан Франк відповів відмовою:

«Дорогий сер!

Оскільки я дав Вам всю інформацію з приводу автентичності щоденника в моєму листі від 22 квітня, я не хочу більше вступати в контакт з цього приводу з ким би то не було.

Щиро, Отто Франк, 4 червня 1977 року».

Відомий британський історик Девід Ірвінг казав про «Щоденник Анни Франк»:

"Батько Анни Франк, з яким я листувався протягом декількох років, зрештою дав згоду на лабораторні дослідження рукопису «Щоденника», чого я вимагаю завжди, якщо документ спірний".

Девід Ірвінг заявив також:

"Мій власний висновок про «Щоденник Анни Франк» такий, що деяка його частина дійсно написана дванадцятирічною єврейською дівчиною. Ці тексти потрапили до її батька, Отто Франка, після трагічної смерті молодшої дівчини від тифу в одному з концтаборів. Її батько і інші невідомі мені особи відкоригували цей «Щоденник», щоб надати йому комерційну форму, що збагатило одночасно і батька, і Фонд Анни Франк, але як історичний документ, ця книга не має ніякої цінності, тому що текст був змінений".

У 1975 році Девід Ірвінг писав у передмові до своєї книги [«Гітлер і його генерали»](#):

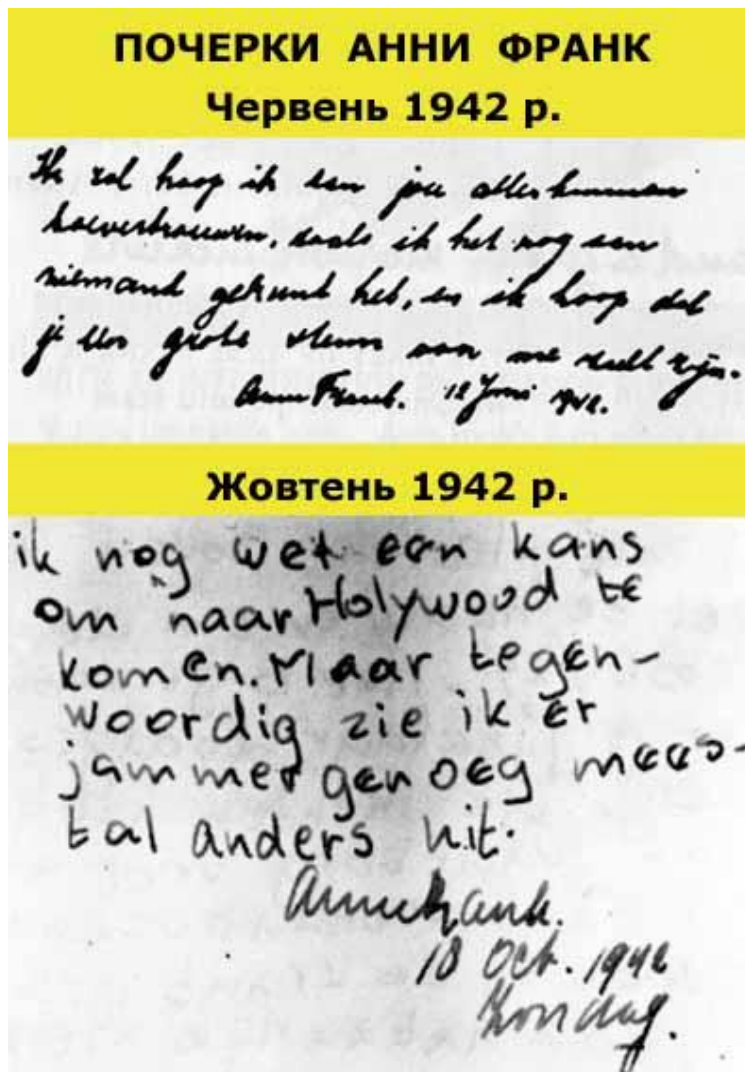
"Існує багато підробок записок, як, наприклад, у «Щоденнику Анни Франк» (в даному випадку сценарист з Нью-Йорку подав цивільний позов і довів, що він написав «Щоденник» у співпраці з батьком дівчинки).

Професор Форіссон порівнював всілякі видання щоденника різними мовами, і звернув увагу на дивні зміни, вставки і пропуски, часто суттєві, що показують подальшу творчу обробку твору вже після смерті Анни. Дійсно, наприклад, в анотації до українського видання написано що воно «здійснено з найповнішого німецькомовного видання». Напевне автор цієї анотації не знав, що до написання щоденника залучали професійних письменників, тому зазначив що цей твір «засвідчує **письменницький хист**» дівчинки. До речі, щодо німецького видання: перекладачка щоденника на німецьку Аннелізе Шютц зі згоди батька Анни методично виключила з твору всі випадки проти німців і будь-чого німецького, тож як воно може бути найповнішим?

У 1976 році Отто подав до суду на двох німців - Ернста Ромера та Едгара Гейса, які розповсюджували брошури, де стверджувалось що «Щоденник» є підробленим літературним твором (єврейські ЗМІ негайно

проголосили німців, які заважали пану Фпанку робити бізнес, неонацистами, хоча у випадку коли єврей Мейер Левін позивався до єврея Отто Франка, ЗМІ воліли взагалі не згадувати про цей процес). В процесі судового розгляду німецькі офіційні експерти провели дослідження почерку і визначили, що весь наданий щоденник був написаний однією людиною. Людина, яка писала щоденник, усюди використовувала кулькову писачку. На нещастя для пана Франка, кулькова писачка не була доступна до 1951 року, тоді як Анна, як відомо, померла від сипняку в 1944 році.

За запитом суду, лабораторія німецької кримінальної поліції у Вісбадені [Bundes Kriminal Amt](#) (ВКА) провела на спеціальному обладнанні криміналістичне дослідження рукопису, який на той час складався з трьох блокнотів у твердій палітурці і 324 окремих сторінок, опракованих в четвертий блокнот.

Результати досліджень, виконаних в лабораторії ВКА, показали, що "значна" частина роботи, особливо четвертий том, були написані за допомогою кулькової писачки. Оскільки кулькові писачки не були доступні до 1951 року, ВКА прийшла до висновку, що ці розділи, скоріше за все, були додані пізніше.

Зрештою, ВКА чітко визначила, що жоден почерк з щоденника не відповідає відомим зразкам почерку Анни.

Інформацію ВКА, на наполегливе прохання єврейської громади тоді приховали, але пізніше вона випадково стала доступною для дослідників у Сполучених Штатах. На підставі цього звіту, німецький журнал [«Der Spiegel»](#) опублікував власне сенсаційне розслідування, яке

доводило що деякі редагування зроблені після 1951 року, не все написано однією тією ж рукою, також до щоденника вставлені інші сторінки і змінена їх нумерація - отже весь щоденник є післявоєнною підробкою.

Навіть французький історик П'єр Відаль-Наке ([Pierre Vidal-Naquet](#)), єврей і невгамовний критик ревізіоністів, в 1980 р. визнав:

"Де в чому Форіссон правий. Я вже казав публічно, і повторю тут, що коли він показує як саме виправляли текст щоденника Анни Франк, він не

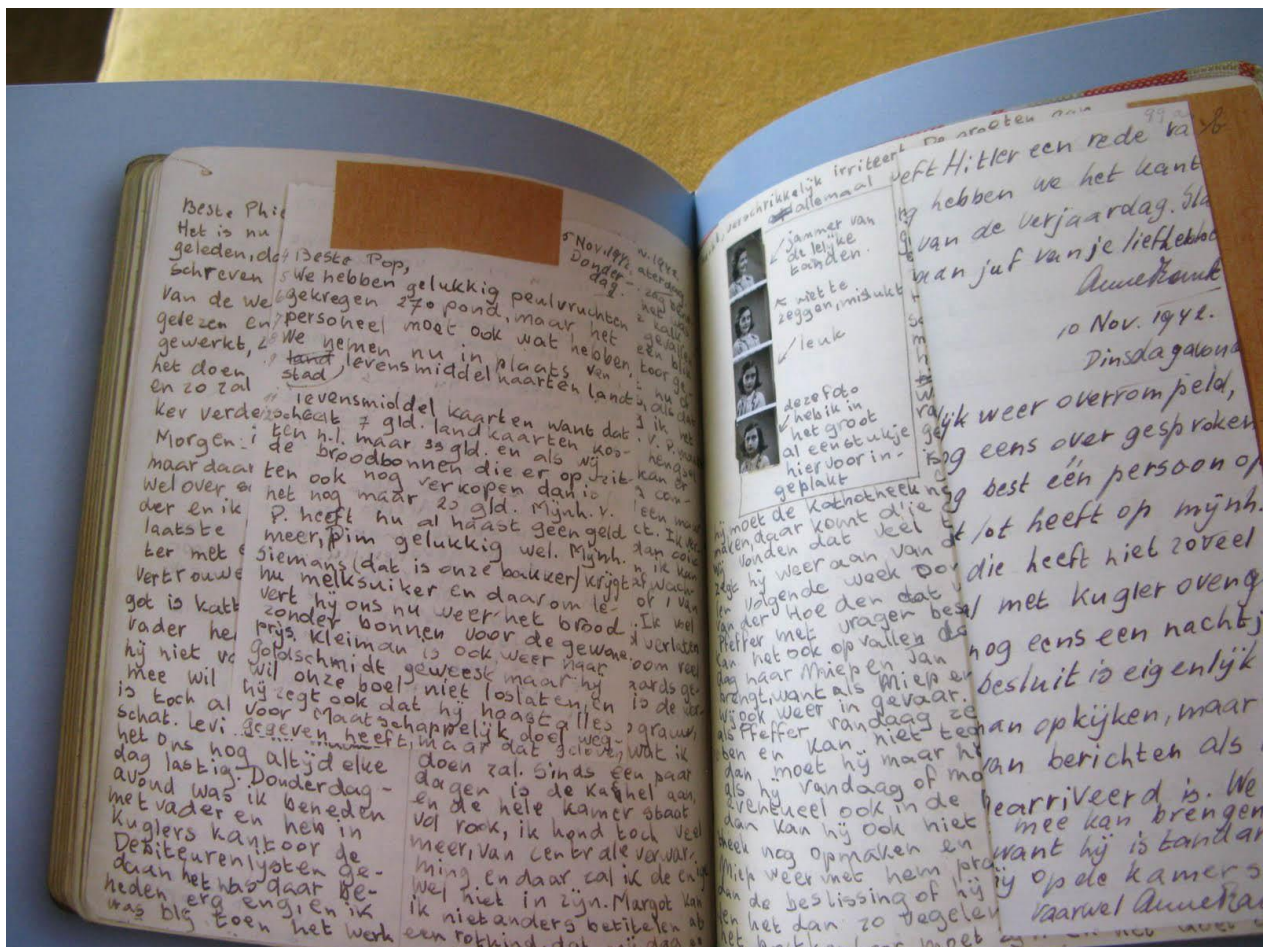
правий у всіх деталях, [але] він, звичайно, правий у цілому, тому що зроблена недавно для Гамбурзького суду експертиза показала, що, по суті, цей текст був щонайменше переглянутий після війни, так як [він був написаний] з використанням кулькових ручок, які з'явилися лише в 1951 році. Це зрозуміло, очевидно і точно".

Відомий дослідник голокосту Рауль Хільберг ([Raul Hilberg](#)), що написав книгу «Знищення європейських євреїв», у 1985 році виступав в Торонто в якості свідка з боку звинувачення на процесі Ернста Цюнделя - німецько-канадського ревізіоніста. Він заявив під присягою щодо щоденника Анни Франк:

"У моєму розумінні, яке засноване на газетних повідомленнях, у тому, що щоденник Анни Франк який, до речі, я не використовував і не цитував в своїх текстах, є справжнім, за винятком корективів або виправлень, зроблених її батьком після війни. Цілком можливо - як це іноді трапляється з щоденниками померлих людей - він відчував, що повинен був внести певні зміни до щоденника своєї дочки або зробити виправлення в ньому, про які, як зрозуміло з газетних повідомлень, він фактично сам заявив".

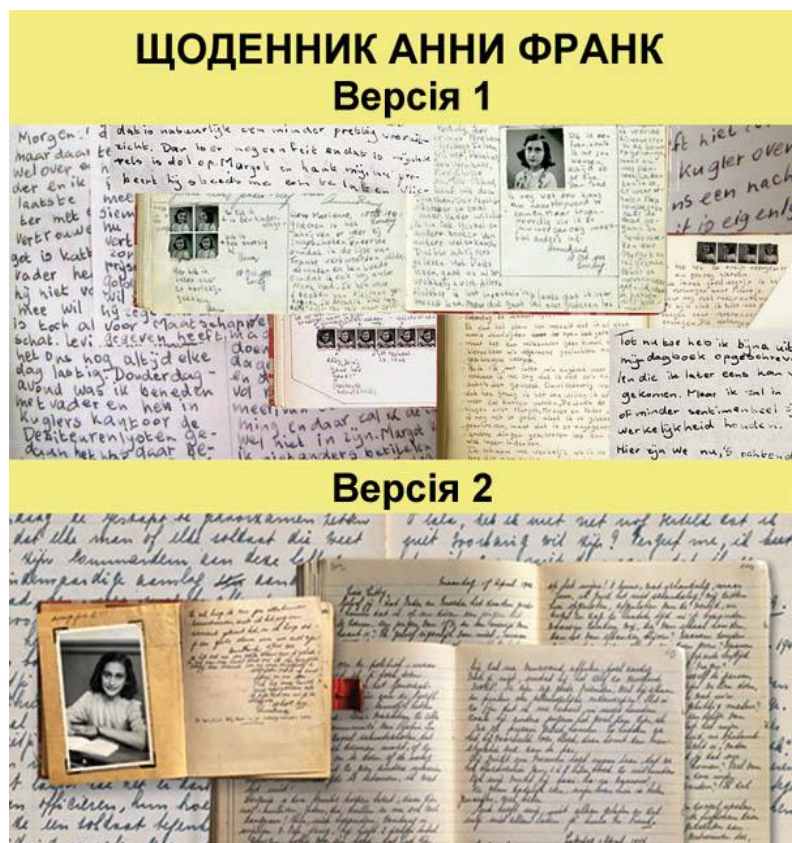
На питання щодо справжності щоденника Хільберг відповів:

"Так, існують певні сумніви щодо деяких його частин."

На правій сторінці одночасно присутні почерки і з лівим і з правим нахилом

Отто Франк помер у 1980 році. Оригінал щоденника своєї доньки він офіційно заповів **Державному інституту військових архівів** в Амстердамі, який в 1981 році передав щоденник до **Голландської державної судової наукової лабораторії міністерства юстиції**, для перевірки його автентичності. Співробітники лабораторії досліджували почерк та матеріали: чорнила, папір, клей тощо і створили доповідь на 270 сторінках, з якої нібито випливає, що **"обидві версії щоденника Анни Франк були написані нею з 1942 по 1944 рік, і що, незважаючи на виправлення і пропуски, щоденник Анни Франк [тобто опублікована версія щоденника] дійсно містить суть записів Анни, і немає причин, за якими термін "підробка" може бути застосований до роботи редакторів чи видавців книги"**.

У здатної думати людини така інтерпретація «доповіді» викликає ще більше запитань. Що означає "обидві версії"? Дівчинка вела різними почерками два щоденники паралельно? І як розуміти **"незважаючи на виправлення ... немає причин, за якими термін "підробка" може бути застосований"**? Які можуть бути виправлення при виданні документального свідчення? Як експерти з дослідження клею прийшли до висновку, що виправлення настільки незначні, що **можна не**

вважати щоденник підделкою? І що означає загадковий висновок **"щоденник Анни Франк дійсно містить суть записів Анни"**? Повністю відповідає або лише суть містить? Наскільки точно передана суть - і хто її передавав? Чому ігнорується наявність абсолютно різних почерків в щоденнику, один з яких явно не міг належати Анні Франк? І чому цей дивний документ називається «доповідь»? Експертний висновок - це офіційний документ, він складається за певними правилами, а ми маємо лише заплутані трактування від третіх осіб щодо «доповіді», оригінал котрої чомусь нікому не показують.

Зауважимо, судова наукова лабораторія визнала існування принаймні двох версій щоденника. Хіба Анна Франк залишила дві версії щоденника? Цікаво, в якому вигляді експертам передавали кожну версію? Чому йдеться про **«роботу редакторів чи видавців книги»**? Якої саме книги? Яким чином видавці книги причетні до аналізу оригіналу?

Врешті-решт, чому нових власників щоденників не задовольнила експертиза проведена рік тому у лабораторії німецької кримінальної поліції?

Апофеозом досліджень щоденників стала зворушлива історія про те, як дослідники лабораторії міністерства юстиції "виявили" серед сторінок щоденників два аркуші написані кульковою ручкою. Текст на цих двох листах був написаний почерком відмінним від почерку Анни і містив анотації до щоденника. У 1987 р. якийсь пан Окелманн з Гамбурга повідомив, що його мати - експерт-графолог пані Окелманн - в 1960 р. перед виданням книги нібито виконувала чергову графологічну експертизу щоденника Анни Франк, і при цьому написала кульковою ручкою два аркуші з анотаціями, які потім випадково залишила серед його сторінок (пан Франк 20 років їх не помічав). Ці листи також були досліджені судовою науковою лабораторією міністерства юстиції і жодним чином не піддали сумніву достовірність щоденника, але нібито допомогли знайти відповідь, звідки в щоденнику взялися сторінки, написані кульковою ручкою і іншим почерком. Хоча ми пам'ятаємо, що відповідно до німецької експертизи, кульковою ручкою було написано "значна" частина щоденника і йшлося зовсім не про ті сторінки і не про те почерки.

Спроба знайти «доповідь» в інтернетах закінчилася нічим. Наявні лише посилання на тлумачів «доповіді», які палко запевняють: дослідження довело - щоденник таки справжній! У зв'язку з цим виникає підозра, що загалом і в цілому там написано дещо інше, а нам інтерпретують лише ті місця з «доповіді», які можна витлумачити в сенсі "справжності щоденника".

Думається, якби це дослідження не залишало сумнівів в автентичності щоденника - ним були б усипані всі інтернети, так само як і дослідженнями німецьких та інших експертів, так само як і всіма сканованими "справжніми" сторінками щоденника, на яких передана "суть записів Анни". Натомість ділки шоа-бізнесу пропонують нам лише чийсь суперечливі трактування, перекази, запевнення та інтерпретації «доповіді». І немає жодного сенсу доводити цим людям, що щоденник є піддробкою – адже для одних це засіб заробляння грошей, для інших – одне із знарядь політичного та психологічного тиску, а для незлічимих євреїв, в котрих голокост перетворився на релігію – Анна Франк є святою мученицею, щоденник є свяченою реліквією, а ті, хто не вірить у щоденник, є нацистами. Тому навіть беззаперечні факти і логічні висновки всі ці люди просто не стануть сприймати - вони їм не потрібні і навіть небезпечні.

Яскраве свідчення голокосту

Як харчувалася сім'я Франк

Ось фрагмент розповіді про день народження Анни **13 червня 1944 р.** (нагадаємо, в цей час йшла кровопролитна війна):

"Мені виповнилося п'ятнадцять. Я отримала досить багато подарунків: п'ять томів історії мистецтв Шпрінгера, комплект білизни, два пояси, носовичок, дві баночки йогурту, джем, два маленькі медові пряники,

ботанічний довідник від тата і мами, браслет від Марго, запашний горошок від Дюсселя, блокнот від Ван Даанів, льодяники від Міп, солодоці і зошити від Бен і найголовніше - книгу "Марія Терезія" і три куски справжнього сиру від Куглера. Петер підніс чудовий букетик півоній".

Читаючи це "яскраве свідоцтво голокосту", постійно натрапляєш на свідчення просто-таки розкішного - і не тільки для умов воєнного часу - проживання сім'ї Франк в "чудовому сховищі":

"Хліб нам поставляє один славний булочник, знайомий Кляйман. Звичайно, хліба ми їмо менше, ніж раніше, але цілком достатньо. Продуктові картки купують для нас на чорному ринку. З продуктів тривалого зберігання в нас крім сотень консервних банок в запасі ще 135 кг квасолі". (9 листопада 1942 р.)

"Ми семеро сиділи навколо столу, щоб зустріти восьмого мешканця з кавою і коньяком". (17 листопада 1942 р.)

"Ми закупили (на чорному ринку, звичайно) багато м'яса, щоб у нас були запаси **на скрутні часи**". (10 грудня 1942 р.)

"Останнім часом ми їли так багато коричневої і білої квасолі, що я її більше бачити не можу. На саму думку нудить. Хліб вечорами скасували". (12 березня 1943 р.)

"Нехай Ян придбає сухофрукти, а поки у нас є тридцять кілограмів квасолі, п'ять кілограмів гороху, та ще п'ятдесят банок овочів.

... Мамо, порахуй-но, скільки у нас всього.

- 10 банок риби, 40 банок молока, 10 кілограмів сухого молока, три пляшки соняшникової олії, 4 банки вершкового масла, 4 банки м'яса, 2 пляшки полуничного сиропу, 2 - малинового, 20 пляшок протертих помідорів, 5 кілограмів геркулесу, 4 - рису. **І це все.**

На перший погляд, здається багато, але насправді це не так - адже ми користуємося цими продуктами щодня, і ще **підгодовуємо гостей**. Ось вугілля, дров та свічок в будинку достатньо.

- Давайте зишемо нагрудні мішечки, щоб у разі втечі захопити гроші. ... Не забули, що у нас є ще картопля на складі?". (3 лютого 1944)

"Тепер тато щовечора варить джем. Ми їмо кашу із свіжою полуницею, кефір з полуницею, бутерброди з полуницею, полуницю на десерт ... Два тижні перед очима була суцільна полуниця, але нарешті запас скінчився, і тепер всі законсервовані ягоди стоять під замком.

... Ми отримали від пані Ван Хуфен дев'ять кілограм горошку.

- Зранку в суботу все чистять горошок ", - оголосила мама за столом. У суботу під час сніданку на стіл поставили велику емальовану каструлю, доверху наповнену стручками ... О дванадцятій ми, нарешті, йдемо снідати, щоб о пів на першу знову засісти за стручки. О четвертій години я лягаю спати ще у владі горошку, що остогид. (8 липня 1944 р.)

Вочевидь, пан Франк мав можливість протягом двох років купувати під час війни для своєї сім'ї, що не відчувала скрутних часів, будь-які продукти за нечуваними цінами на чорному ринку. Мабуть, він заробляв чималі гроші на компонентах фашистських запальних бомб, які знищували будинки радянських людей, та препаратах, які допомагали німецьким воякам швидше вилікуватися і повернутися в строй.

Логічні несполучності

У «Щоденниках» присутнє багато логічних розбіжностей. Спочатку "дорослий почерк" пише, що протягом більше двох років у **невеликому просторі** ховалися 8 євреїв, які **навіть вночі уникали найменшого шуму та кашлю**, і про те що відкривати вікна було надто ризиковано - згодом, "дитячий почерк" пише про **"великі й світлі"** приміщення і про те що на горищі **в середині дня Петер пиляє деревину перед відкритим вікном**. Іншим разом він знов столярує і гепає молотком. Відповідно до запису від **5 серпня 1943 р.** пані Ван Даан використовувала пилюсос щоденно в 12:30. Анна розповідає як **9 листопада 1942 р.** розірвався 25-и кілограмовий мішок із коричневою квасолею і "шуму було вдосталь, щоб розбудити мертвих". В цьому пристосованому під житло офісному приміщенні працює батько, інші євреї виконують конторську роботу, поруч працюють робітники складу, а Анна оволодіває стенографією на заочних курсах. Під час відпочинку євреї дивляться фільми через проекційний апарат, слухають радіоприймач. Через вікна їх добре бачать мешканці великого будинку, що знаходиться позаду будинку-сховища.

А ось запис від **28 вересня 1942 року**:

"Все важче відчувати постійний страх, що нас виявлять і розстріляють".

Цей запис супроводжується позначкою видавця *"публікується вперше"*, але перед тим в «Щоденнику» взагалі немає жодної згадки про розстріли - лише про деякі заборони для євреїв. Тож звідки взявся страх розстрілів, якщо мешканці "будинку-сховища" про розстріли нічого не чули, та й взагалі їх ніколи не було у Нідерландах? Мабуть, справжній автор вирішив, що в щоденнику явно замало злочинів нацизму - і нагнав страху розстрілів. Ось так робився "вражаючий документ про звірства фашизму". Що насправді відбувалося в Нідерландах, ми дізнаємося із запису від **28 січня 1944 р.:**

"Кляйман розповів, що в провінції Гелдерланд пройшов футбольний матч, одна команда складалася виключно з нелегалів, а інша - з місцевих поліцейських".

Про те, як *"все важче було відчувати страх розстрілів"* читаємо далі у запису від **8 липня 1944 р.:**

"З дивним відчуттям я увійшла в заповнену народом кухню контори: там вже були Мін, Бен, Кляйман, Ян, тато, Петер - загалом, майже всі мешканці Сховища та їх помічники, і це серед білого дня! Штори і вікна відкриті, кожен говорить у повний голос, ляскає дверима - у мене навіть почалася тремтіння від хвилювання. "Власне, чи ми ще ховаємося?" - запитала я себе".

(Всі зібралися на кухні через те що у "сховище" привезли аж 24 ящики свіжої полуниці і треба було готувати з неї варення).

В естонській газеті «KesKus» письменник Аарне Рубен опублікував статтю, в якій він розмірковує про те, наскільки є реальним все те, що написано в щоденнику. Він не ставив під сумнів існування деякого щоденника. Тільки чи належав він саме Анні Франк - дівчинці-підлітку? Письменник наводить висловлювання есесівця Карла Зильбербауэра (Karl Silberbauer), який знайшов всіх, хто переховувався у флігелі на Принсенграхт.

У статті розказується, що цей колишній есесівець був виявлений співробітниками Центру Симона Візенталя в 1963 році, у той час він служив у віденській поліції. Хоча суд першої інстанції не визнав його винним, Центр Візенталя не залишив його в спокої, і судовий розгляд тривав аж до самої смерті обвинуваченого в 1972 році. Карл зізнався, що прийняв анонімний телефонний дзвінок про те, що десяток євреїв ховається в центрі Амстердама. Він взяв 8 голландських поліцейських і поїхав на Принсенграхт. Там він серед інших бачив Отто Франка, який йому представився як офіцер резерву німецької армії, і його дочку Анну. Сам він квартиру не обшукував, змусивши це робити голландців, але вони не виявили ніяких рукописів. Після війни він прочитав голландською мовою щоденник Анни Франк і був здивований, звідки дівчинка знала про існування газових камер. Цього в Голландії не знали і вільні люди.

Естонський письменник наводить порівняння Робером Форіссоном голландської та німецької версій, де очевидні різночитання. Він пише, що в щоденнику згадується пілосос, яким користувалися в сім'ї Франків у сховищі. У той час пілососи виробляли сильний шум, адже навіть стогони пацієнтів зубного лікаря Дусселя були чітко чути крізь стіни - такі вони були тонкі. Коли в 1943-44 роках весь Амстердам голодував, Анна описує колосальні запаси їжі, які у них були. Нелогічними письменнику здаються і взаємини між тими, хто жив у сховищі. Можливо, вважає Рубен, псевдощоденник психологічно достовірний, тільки написаний більш досвідченою і дорослою жінкою, так що він допускає, що твір відноситься до таких часткових підробок, як щоденники Єви Браун, Ейхмана або Шелленберга.

Професор Артур Бутц з Північно-західного університету (США) зазначає:

"Я переглянув щоденник і не вірю в його автентичність. Наприклад, уже на стор. 2 читаємо запис про те, чому 13-річна дівчина починає щоденник, а потім сторінка 3 дає коротку історію сім'ї Франк, а потім швидко аналізує конкретні антижидівські заходи, які чинилися під час німецької окупації в 1940 році. Інша частина книги також написана в тому ж історичному дусі".

Дійсно, на початку щоденника нібито тринадцятирічна дівчинка пише:

«Моя біографія ... ідіотство, але без цього ніяк не обійтися. Ніхто не зрозуміє жодного слова, якщо я почну відразу, без коротенької біографії. Так що змушена, хоч і без особливого бажання, коротко її переказати».

І далі:

"Від травня 1940 добрі часи скінчились: спочатку війна, потім капітуляція, потім маршували німці, і посипалися біди на нас євреїв. Один закон проти євреїв слідував за іншим, наша свобода стала дуже обмеженою.

Євреї повинні носити єврейську зірку (фото); євреям наказано здати свої велосипеди; євреї не мають права їздити в трамваї; євреям заборонено їздити в автомобілі, навіть у приватному; євреям дозволено робити покупки лише з третьої по п'яту годину; євреям дозволено користуватися послугами лише єврейської перукарні; євреям заборонено перебувати на вулиці з восьмої години вечора до шостої години ранку; євреям заборонено відвідувати кінотеатри, театри та інші заклади, призначені для розваг і відпочинку; євреї не мають права відвідувати громадські пляжі й купальні, а також тенісні корти, хокейні та інші спортивні майданчики; євреям заборонено на людях займатися будь-яким спортом; євреї не мають права після восьмої години вечора знаходитися в своєму власному садку, або в садку своїх знайомих; євреї не мають права входити в дім до християн; євреї повинні ходити до єврейських шкіл і ще багато подібного".

Варто зазначити, що на момент описуваних подій, тобто в травні 1940 р., Анні було лише 10 років – хіба потрібні були дитині всі ці подробиці про капітуляцію, приватні автомобілі, заклади, призначені для розваг і відпочинку тощо і розбиратися в них? До речі, вищенаведений фрагмент про заборону євреям відвідувати басейн, тенісний корт, займатися веслуванням і т.д. - є єдиною згадкою у щоденнику про "звірства фашизму".

Чи могла належати дівчинці наступна пафосна тирада?

"Складність нашого часу полягає в тому, що варто лише пробудитися ідеалам, мріям, новим прекрасним надіям, як жорстока дійсність знищує їх Я не можу будувати своє життя на фундаменті з безнадії, горя і смерті. Я бачу, як світ поступово перетворюється на пустелю, і чую наближення грому, що несе смерть і нам, я відчуваю страждання мільйонів людей".

Геніталії, лесбійські почуття і депресивність

Записи в щоденниках відповідають складному підлітковому періоду Анни, тому симпатії і антипатії висловлюються прямо і відкрито. Серед іншого щоденники оповідають також про етапи дорослішання дівчинки – там відзначаються зміни, які відбуваються з її тілом, описуються лесбійські почуття і перша сексуальна жага. У щоденнику 14-річної Анни Франк зустрічаємо такий інтимний запис:

"Одного разу, залишившись ночувати у подруги, я її запитала – чи можна мені на знак нашої дружби погладити її груди, а їй - мою? Але вона не погодилася. Мені завжди хотілося поцілувати її, мені це приносило шалене задоволення. Коли я бачу статую оголеної жінки, наприклад, Венеру, то завжди впадаю в екстаз".

Також Анна (чи не Анна?) описує свої розмови з Петером (юнаком старшим за неї на 3 роки) про статеві органи, про піхву, про статеві акти, про менструації. От деякі з розмов Анни і Петера, що переказані в її щоденнику:

"Коли я вчора прийшла до Петера, то наша розмова якимось чином перейшла на тему сексу. Я вже давно збиралася запитати його про деякі речі - він багато знає. Він був дуже здивований, коли я сказала, що дорослі ні мені,

ні Марго нічого не пояснили. Я багато говорила про себе, Марго, мамі і татові і зізналася, що останнім часом не наважуюся задавати інтимних питань. Петер запропонував тоді просвітити мене, за що я була вдячна. Він пояснив, як потрібно берегтися, після чого я зважилася запитати: як хлопчики помічають, що вони стали дорослими..."

"Вчора мені, нарешті, вдалося поговорити з Петером на одну делікатну тему, я збиралася це зробити вже, принаймні, десять днів. Я без зайвої сором'язливості пояснила йому, як влаштовані дівчата - аж до інтимних подробиць. Ось смішно: він думав, що вхід в піхву на картинках просто не зображують. Він і не знав, що його, дійсно, не видно, так як він знаходиться між ніг. Вечір закінчився взаємним поцілунком, деś біля губ. Це було особливе, дивовижне відчуття!"

А ось ця цитата стала причиною для скарги з боку одного американських з батьків, який при перегляді книги натрапив на "непристойний" опис жіночих геніталій:

".... Мені б дуже хотілося запитати Петера, чи знає він, як влаштовані дівчата. По-моєму, у хлопчиків все набагато простіше. На фотографіях і скульптурах оголених чоловіків можна все добре розглянути, а у жінок - ні. У них статеві органи (так, здається, вони називаються) розташовуються між ніг. Я думаю, що він ще ніколи не бачив дівчинку зблизька і я, чесно кажучи, також. Насправді, хлопчики влаштовані простіше. Але як же йому роз'яснити?

Те, що він не має чіткого уявлення про це, я зрозуміла з його слів.

Він говорив щось про шийку матки, але ж це знаходиться всередині, а зовні зовсім не видно. Все-таки життя - штука дивна. Коли я була маленькою, то нічого не знала про внутрішні статеві губи, адже і вони не помітні. І я думала, що сеча виходить з клітору - от смішно! А коли я у мами запитала, для чого потрібен клітор, вона відповіла, що не знає. Нерозумно, як завжди.

Але повернуся до суті справи. Як же пояснити йому, врешті-решт, не маючи наочного прикладу? Що ж - була не була - спробую зараз на папері!

Якщо дівчинка стоїть, то спереду у неї щось розгледіти неможливо. Між ніг знаходяться свого роду подушечки: м'які, покриті волоссям - вони щільно примикають одна до одної і тому закривають те, що за ними. Але якщо сісти, то між ними утворюється щілина і можна побачити, що всередині червоно, слизько і досить гидко. Зверху між великими статевими губами знаходиться немов би складочка, схожа на бульбашку - це клітор. Далі розташовані малі статеві губи, які теж близько прилягають одна до одної, а за ними - знову діляночка шкіри, розміром приблизно з великий палець руки. У верхній частині є дірочка, з якої виходить сеча.

Нижче тільки шкіра, але, якщо її злегка розсунути, то побачиш піхву.

Вона майже не помітна - така крихітна дірочка. Не можу уявити, як у неї може увійти чоловік, і як звідти народжуються діти. Туди навіть непросто засунути вказівний палець. Ось і вся розповідь, але все це дуже важливо".

На підставі його скарги в 2009 р. шкільна адміністрація округу Калперер (штат Вірджинія, США) постановила виключити з навчальної програми цей нібито щоденник єврейської дівчинки, який чиновники з відділу освіти визнали "надмірно відвертим". Про це написала газета *«The Washington Post»*. Ще в 1983 році «Щоденник Анни Франк» був заборонений комісією з підручників Алабами з причини, що він «сильно пригнічує».

Необхідно відзначити, що в найбільшому американському книжковому інтернет-магазині [Amazon](#) «Щоденник Анни Франк» знаходиться в списку заборонених для дітей книг через його "депресивність для читачів". А в американській бібліотечній асоціації відзначають, що з початку 90-х років зафіксовано лише шість запитів його в бібліотеках.

З цим не можна миритися

В липні 1988 року в США було оголошено про відкриття ще кількох зразків почерку Анни на двох написаних нею листах від 27 та 29 квітня 1940 року і листівці, написаній нею у 11-річному віці. В цьому випадку безцеремонне нахабство продемонстрував Музей Анни Франк в Амстердамі, який стверджував про "справжність" поштової листівки, нібито надісланої в 1937 році восьмирічною Анною Франк другові в Амстердам із побажаннями "удачі в Новому році". Листівка, як стверджують в музеї, була відправлена з Аахену, в Німеччині, де Анна перебувала в гостях у своєї бабусі.

Однак, навіть поверхове порівняння почерку на листівці з фактичним почерком Анни Франк у 1942 році показує, що листівка була явно написана кимось іншим, особливо зважаючи на те, що в 1937 році почерк такий як у

вісімдесятирічної людини, а в 1942 році почерк, як в 13-літньої. Ця "листівка Анни Франк" є ще одним обманом в пантеоні єврейських міфів, вигадок і фальсифікацій, з яких складається релігія голокосту, хоча займає там менш помітне місце ніж «мило з євреїв», «Щоденник Анни Франк», «гейзери крові в Бабиному Яру», «абажури з людської шкіри» та «газові камери Дахау».

Щоденники Анни Франк, це великий і серйозний бізнес — за мотивами щоденників знімають фільми, ставлять спектаклі і балети, видають книжки, Анні і щоденникам присвятили безліч інтернет-сайтів, будинок, в якому ховалася Анна, перетворили на будинок-музей, заснували Фонд Анни Франк, в Амстердамі навіть утворили «Інститут Анни Франк». Цей інститут був змушений визнати, що в щоденниках є місця, написані кульковою ручкою, але "в загальному і цілому", як там заявили, щоденник справжній (вираз "справжній загалом і в цілому" відносно документального свідчення чимось нагадує достопам'ятну "рибу другої свіжості").

У спробі покінчити зі звинуваченнями у тому, що щоденник підроблений, до п'ятдесятиріччя з моменту смерті Анни Франк Інститут видав так званий "остаточний варіант": *«Щоденник юної дівчини: остаточне видання»*, куди додали уривки, що раніше були заборонені до публікації батьком Анни. Тепер до книги увійшли виключені ним записи щодо сімейних відносин, неприємних висловлювань на його адресу і на адресу матері, а також "інтимні" подробиці з життя доньки.

Кумедно, що варіант назвали «остаточним», а не «первинним» - мабуть це означає лише останнє внесення змін і доповнень у щоденник. Над цією версією ґрунтовно попрацювала німецька письменниця і перекладачка Мір'ям Пресслер, відома як автор популярних книг для дітей. У результаті її суттєвої переробки тексту на світ з'явилася щонайменше п'ята версія щоденників. Нагадаємо, що першу версію писала сама Анна, потім нібито вона переписала її іншим почерком в 1944 році, потім над щоденником потрудилося Іса і Альберт Коверн, після них нову версію створив драматург Майер Левін.

До речі, у своїй анотації до "остаточного варіанту", Пресслер вже відкрито розповідає не тільки про свої "внесені до тексту зміни" (до якого саме тексту? - О.Т.), але й про існування "виправлень, внесених до видання 1947р. і всіх наступних". Однак у тексті щоденника ні ті, ні інші "виправлення та зміни" ніяк не позначені. Можливо, до сторіччя Анни Франк ми дочекаємося повного ювілейного видання всіх відомих версій щоденника з позначками в тексті «автор М. Левін», «написано кульковою ручкою», «автор А. Франк», «аркуші, що забув графолог», «автор А. Коверн», «виправлено М. Пресслер», «написано на окремому аркуші» тощо.

Отже, існує кілька різних версій щоденників, але нікому не відомо - що саме в них справжнє, а що є підробкою: адже Отто Франк разом із іншими постійно щось вставляли, дописували, а деякі сторінки вилучали, наприклад, в 1998 році виявилось, що Отто Франк видалив з рукопису п'ять сторінок, де Анна критично оцінювала шлюб своїх батьків. Він також вирізав місця, де дочка злиться на нервову метушливість матері («саме незначна істота на

світі») і виключив численні уривки, в яких акцентувалася релігійна віра, наприклад, згадки про єврейське свято Йом Кіпур.

Незадовго до смерті Отто Франк визнав, що доручив письменнику з Голландії відредагувати щоденники і навіть переписати його окремі частини. Він також визнав, що деякі імена у щоденнику були замінені на псевдоніми.

Тому сьогодні остаточно доведено, що Отто Франк використовував працю професійних письменників для зображення подій, які, як нас змушували вірити, є літературним творінням його дочки.

Завдяки продажам фальсифікованого щоденника з описом трагічної долі Анни, Отто Франк отримав значні прибутки і сколотив величезний капітал, спекулюючи тим, що в книзі зображені правдиві і реальні події з життя його дочки, розказані нею самою. Згадаймо, Отто Франк не вивіз свою сім'ю з Нідерландів через свій вигідний контракт з Вермахтом, хоча мав таку можливість. У результаті його сім'я загинула. Здається, цій позбавленій моралі людині було байдуже на чому заробляти гроші - на німецьких бомбах або літературних підробках.

Фальсифікацією щоденника разом із батьком Анни Франк постійно займалися письменники, перекладачі, редактори, переписувачі. Вони суттєво адаптували і розширили оригінальний рукопис для отримання фінансового прибутку, створюючи в процесі доповнень і змін "у загальному і цілому" шахрайський документ, який використовується в тисячах шкіл у всьому світі і з метою викликати жалість до євреїв та просувати симпатії до сіонізму. Втім низка зухвалих фальсифікацій, що супроводжують історію цього твору, не заважають пропагандистам міфу про Голокост і досі стверджувати, що «Щоденник Анни Франк» є "яскравим свідченням Голокосту", "підтвердженням звірств фашизму" та "вражаючим звинувачувальним документом проти нацизму".

Напевне нас у найближчому майбутньому чекає ще багато несподіванок із різними версіями "Щоденників Анни Франк", проте тепер його не зовсім справжнє походження вже не викликає сумнівів.

Можливо, українця, що прочитав псевдощоденник, де головні герої співпрацюють із гітлерівцями і не відчують скрутних часів, очевидний підлог особливо не здивує. Але його обов'язково зачепить нав'язлива промоція книги як «свідчення небачених страждань» євреїв під час т.зв. голокосту. І напевно він задумається: а чи не є цей потужний піар частиною кампанії, спрямованої на

приховування правди про те, що найбільш постраждалими у Другій світовій війні є російський і український народи - на стражданнях і втратах яких світовим сіонізмом заснована держава Ізраїль? І обов'язково здивується – для чого в українських школах так настирливо рекомендують вивчати геніталії єврейської дівчинки, котра в період написання щоденника просто жирувала у порівнянні з напівзабутою авторкою реально існуючого і куди більш трагічного щоденника - слов'янською дівчинкою Танею Савичевою?

Тому навряд чи українець повірить наступній типовій анотації:

"Щоденник Анни Франк це безмірно трагічна історія про хоробрість і мужність маленької єврейської дівчинки, яка разом із родиною втекла від нацистів в Амстердам і там більше двох років аж до арешту ховалася в маленькій комірчині, писала щоденник і залишила нам приголомшливе свідощтво жахливого злочину нацизму проти людства".

Навіть якби щоденник і не був підробкою, така нахабна і зухвала брехня зробить українця менш толерантним, адже вона принижує його гідність, його інтелектуальні здібності, його історичну пам'ять.

Журналіст Тереса Хендрі в своїй статті ["Чи є щоденник Анни Франк фальшивкою?"](#) в журналі *«American Mercury»* влітку 1967 р. зауважує, що шкільні підручники роками рекомендують цю книгу молоді, представляючи її як власну роботу Анни Франк. Поруч із постійними закликами до прочитання щоденника лунають заклики до толерантності. Рекламні анонси, що закликають до перегляду фільму на його основі, підкреслюють "справжній" характер представленої драми.

Через це журналістка задає питання:

«Хіба автори подібних статей та рекламних роликів не "розпалюють полум'я ненависті", яке вони справедливо засуджують? Чи може бути виправданою пропаганда, що включає в себе перебільшення і спотворення фактів, незалежно від мети, для якої вона використовується? Чи є припустимою вигадка, що позначена маркою автентичності? Чи має хтось право створювати вигадану працю і представляти її громадськості як справжню, особливо працю з таким приголомшливим закликом до емоцій?»

Тереса Хендрі сама дає чітку відповідь, з якою неможливо не погодитися:

«Надання вимислу статусу істини ніколи не може бути виправданим. З цим не можна миритися».

2011 рік